

KOHTLA-JÄRVE LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Kohtla-Järve

30. märts 2016 nr 106

Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 1, § 22 lõike 1 punkti 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord (edaspidi kord) reguleerib, Kohtla-Järve linna (edaspidi linn) eelarvest ja riigieelarvega linna eelarvesse eraldatud sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise vahenditest, sotsiaalteenuste ning -toetuste taotlemise, määramise, maksmise tingimused ja korra.

§ 2. Mõisted

Korras kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) sotsiaalteenus - isiku või perekonna toimetulekut soodustav mitterahaline toetus;
- 2) sotsiaaltoetus - isiku või perekonna toimetulekut soodustav rahaline toetus;
- 3) linnaelanik – isik, kelle elukohaks rahvastikuregistri järgi on Kohtla-Järve linn;
- 4) toimetulek - isiku või perekonna füüsiline või psühhosotsiaalne võime igapäevases elus toime tulla;
- 5) juhtumiplaan - isiku või tema seadusliku esindaja osalemisel juhtumikorralduse raames koostatud kirjalik dokument, mis sisaldab hinnangut isiku abivajadusele ja tegevuskava toimetulekuvõime toetamiseks ja säilitamiseks;
- 6) rehabilitatsiooniplaan - rehabilitatsiooniasutuses isiku või tema seadusliku esindaja osalemisel koostatud kirjalik dokument, milles antakse hinnang isiku tegevusvõimele, kõrvalabi, juhendamise või järelevalve vajadusele ning tuuakse ära isiku iseseisvaks toimetulekuks vajalikud tegevused;
- 7) rehabilitatsiooniasutus - hoolekande- või tervishoiuasutus, mille rehabilitatsiooniteenuse osutamine on põhikirja- või põhimäärusejärgne tegevus;
- 8) tasuta sotsiaalteenus - täies ulatuses linna poolt finantseeritav sotsiaalteenus;

- 9) soodustusega sotsiaalteenus – osaliselt linna poolt finantseeritud sotsiaalteenus, mille tulemusena teenusele õigustatud isik saab teenuse tegelikust hinnast odavamalt;
- 10) esindaja – isiku poolt volitatud isik või tema eestkostja;
- 11) perekond – abielus või abielulistes suhetes olevad samas eluruumis elavad isikud, nende lapsed ja vanemad või muud üht või enam tuluallikat ühiselt kasutavad või ühise majapidamisega isikud;
- 12) sissetulekust sõltuv toetus - toetus toimetulekuraskuses isikule ja perekonnale;
- 13) universaaltoetus - sissetulekust mittesõltuv toetus, universaalse iseloomuga toetus konkreetselt määratud sihtrühmale;
- 14) leibkond – isikud, kes jagavad ühist eluruumi ja kasutavad ühiselt üht või enam tuluallikat;
- 15) puudega isik – isik, kellele tema anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotuse või kõrvalekalde tõttu on määratud puudeaste;
- 16) ülalpidamiskohustusega isik – seadusjärgne ülalpidaja perekonnaseaduse mõttes;
- 17) vähekindlustatud pere – pere, kelle sissetulek on väiksem kui käesolevas korra § 27 lõikes 3 sätestatu;
- 18) hooldusplaan – kõrvalabi vajaduse määrast tulenevad toimingud, mis tagavad isiku turvalisuse ja toimetuleku hooldusteenuse kasutamise ajal;
- 19) hoolekandeaustus – austus, kus tagatakse isikule tema hooldusvajadusest tulenev ööpäevaringne hooldus.

2. peatükk **Sotsiaalteenused**

§ 3. Sotsiaalteenused

- (1) Sotsiaalteenused on:
 - 1) nõustamisteenus;
 - 2) hooldusteenus;
 - 3) tugiisikuteenus;
 - 4) isikliku abistaja teenus;
 - 5) varjupaigateenus;
 - 6) turvakoduteenus;
 - 7) sotsiaaltransporditeenus;
 - 8) eluruumi tagamise ja kohandamise teenus;
 - 9) igapäeva elu toetamise teenus;
 - 10) toetatud elamise teenus;
 - 11) toimetulekuks vajalik muu sotsiaalteenus.
- (2) Nõustamisteenused on sotsiaalnõustamine, psühholoogiline nõustamine, kuulmisnõustamine ja võlanõustamine.
- (3) Hooldusteenus on koduteenus ja väljaspool isiku kodu osutatav sotsiaalteenus.

§ 4. Sotsiaalnõustamine

- (1) Sotsiaalnõustamine on isikule vajaliku teabe andmine sotsiaalsetest õigustest ja seaduslike huvide kaitsmise võimalustest ning abistamine konkreetsete sotsiaalsete probleemide lahendamisel edaspidise toimetuleku soodustamiseks.
- (2) Sotsiaalnõustamist osutatakse tasuta teenusena Kohtla-Järve Sotsiaalhoolekandekeskuse (edaspidi keskus) töötaja igapäevase töö käigus toimetulekuraskustes isikutele ja peredele, puuetega isikutele, töötutele, kinnipidamiskohtadest vabanenud isikutele ja teistele abi vajavatele isikutele.

§ 5. Psühholoogiline nõustamine

- (1) Psühholoogiline nõustamine on isiku või perekonna abistamine spetsiifiliste probleemide ja konfliktide lahendamiseks vastava erialase ettevalmistusega spetsialisti poolt.
- (2) Psühholoogilist nõustamist võimaldatakse tasuta või soodustusega:
 - 1) lastele;
 - 2) vähekindlustatud peredele;
 - 3) puuetega isikutele;
 - 4) töötutele;
 - 5) kinnipidamiskohtadest vabanenutele;
 - 6) erakorralisse olukorda sattunud isikutele.
- (3) Juhtumikorralduse raames suunab isiku psühholoogilisele nõustamisele keskuse poolt ettevalmistatud materjalide põhjal Kohtla-Järve Linnavalitsuse sotsiaalkomisjon (edaspidi komisjon) tehes vajadusel keskusele ettepaneku teenuse osutajaga halduslepingu (edaspidi leping) sõlmimiseks ja/või teenuse eest tasumiseks.

§ 6. Kuulmisnõustamine

- (1) Kuulmisnõustamine on kuulmispuuetega inimeste, nende pereliikmete ja teiste kuulmisprobleemidega kokku puutuvate inimeste nõustamine vastava erialase ettevalmistusega spetsialisti poolt.
- (2) Kuulmisnõustamist võimaldatakse tasuta sotsiaalteenusena vastavalt teenuse osutajaga sõlmitud lepingule.

§ 7. Võlanõustamisteenus

- (1) Võlanõustamisteenus on linna korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on abistada isikut tema varalise olukorra kindlakstegemisel, võlausaldajaga läbirääkimiste pidamisel ja nõuete rahuldamisel, vältida uute võlgnevuste tekkimist toimetulekuvõime parandamise kaudu ning lahendada muid võlgnevusega seotud probleeme.

- (2) Võlanõustamisteenust osutatakse isiku taotluse alusel. Piiratud teovõimega isiku puhul osutatakse teenust tema seaduslikule esindajale seadusliku esindaja taotluse alusel.
- (3) Võlanõustamisteenusele suunab isiku või perekonna keskuse poolt ettevalmistatud materjalide põhjal komisjon tehes keskusele ettepaneku teenuse osutajaga lepingu sõlmimiseks ja teenuse eest tasumiseks.
- (4) Võlanõustamisteenus on tasuta sotsiaalteenus.

§ 8. Koduteenus

- (1) Koduteenus on linna poolt teostatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on täisealise või puudega isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine kodustes tingimustes, säilitades ja parandades tema elukvaliteeti.
- (2) Koduteenuse osutamisel abistatakse isikut toimingutes, mida isik terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda sooritada kõrvalabita, kuid mis on vajalikud kodustes tingimustes elamiseks, nagu kütmine, toiduvalmistamine, eluruumi ja riiete korrastamine ning väljaspool eluruumi toiduainete ja majapidamistarvete ostmise ja muu asjaajamine.
- (3) Täpsustatud nõuded koduteenuse eesmärgile ja selle sisule, sealhulgas tegevustele, mis on vajalikud teenuse eesmärgi saavutamiseks kehtestab Kohtla-Järve Linnavolikogu (edaspidi volikogu).
- (4) Koduteenus on tasuta või tasuline sotsiaalteenus.

§ 9. Väljaspool isiku kodu osutatav hooldusteenus

- (1) Väljaspool isiku kodu osutatav hooldusteenus on ööpäevaringne sotsiaalteenus hoolekandetasutuses, mille eesmärk on turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule, kes terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda kodustes tingimustes ajutiselt või püsivalt iseseisvalt toime tulla.
- (2) Keskus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga teenuse osutamise lepingu, määrates selles kindlaks kõrvalabi vajadusest tulenevad toimingud, mis tagavad isiku turvalisuse ja toimetuleku hooldusteenuse kasutamise ajal.
- (3) Hoolekandetasutusse suunamise korraldamise ja teenuse eest linnaeelarve vahenditest osalise tasumise korra kehtestab volikogu.
- (4) Hooldamine hoolekandetasutuses on tasuline sotsiaalteenus.

§ 10. Tugiisikuteenus

- (1) Tugiisikuteenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike,

psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.

- (2) Teenust osutatakse riskiperede lastele, pidevate toimetulekuprobleemidega lastega peredele, asenduskodust elluastujatele, puudega isikutele, pikaajalistele töötutele, kinnipidamiskohast vabanenutele.
- (3) Tugiisik abistab edukama ja iseseisvama toimetuleku tagamiseks järgmiste tegevuste kaudu:
 - 1) isiku või perekonna tegevuse suunamine, planeerimine ja juhendamine;
 - 2) igapäevaõpetus nii kodus kui väljaspool kodu, sealhulgas iseenda ja oma ümbruse eest hoolitsema õpetamine;
 - 3) abistamine suhtlemisel ümbritseva keskkonnaga;
 - 4) distsipliini järgimise vajadusest arusaamise loomine;
 - 5) sotsiaalsete võimete arendamine suhtlemise ning perekondlike sidemete hoidmise ja taastamise kaudu;
 - 6) tunnustamine ja positiivse tagasiside andmine.
- (4) Tugiisikuteenuse eesmärk, täpsustatud tegevused ning teenuse osutamise maht määratakse kindlaks iga teenust vajava isiku või perekonna vajadustest lähtuvalt lepingus.
- (5) Teenuse saajal on õigus enne teenust vahetult osutava isiku kindlaksmääramist omavahelise sobivuse hindamiseks temaga kohtuda.
- (6) Tugiisikuteenuse osutamiseks koostatakse koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga teenuse osutamise leping, määrates selles kindlaks kõrvalabi vajadusest tulenevad toimingud.
- (7) Tugiisikuteenuse osutamiseks sõlmib keskus lepingu vastavat tegevusluba omava füüsilise või juriidilise isikuga.
- (8) Tugiisik ei või olla teenust vajava isiku leibkonna või pereliige.
- (9) Tugiisikuteenust osutatakse tasuta või soodustusega sotsiaalteenusena vastavalt teenuse osutajaga sõlmitud lepingule.

§ 11. Isikliku abistaja teenus

- (1) Isikliku abistaja teenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on suurendada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puude tõttu füüsilist kõrvalabi vajava täisealise isiku iseseisvat toimetulekut ja osalemist kõigis eluvaldkondades, vähendades teenust saava isiku seadusjärgsete hooldajate hoolduskoormust.

- (2) Õigus isikliku abistaja teenusele on liikumis-, nägemis- või kerge vaimupuudega isikul, kes on võimeline isiklikku abistajat vajadusele vastavalt välja õpetama ja andma talle adekvaatseid tööjuhiseid.
- (3) Teenuse saajal on õigus valida isikliku abistaja teenust osutavat isikut. Soovi korral abistab keskus teenuse saajat isikliku abistaja teenust osutava isiku leidmisel.
- (4) Teenuse saajal on õigus enne teenust vahetult osutava isiku kindlaksmääramist omavahelise sobivuse hindamiseks temaga kohtuda.
- (5) Isikliku abistaja teenust osutab keskusega sõlmitud lepingu alusel juriidiline või füüsiline isik, kellel on vajalikud oskused ja kogemused isikliku abistaja teenuse või sarnaste avahooldusteenuste osutamisel ning puudega inimestega töötamisel.
- (6) Isiklik abistaja ei saa olla teenust vajava isiku perekonnaliige või isik, kellel on perekonnaseadusest tulenev ülalpidamiskohustus, või isik, kes elab alaliselt või püsivalt samas eluruumis teenuse saajaga.
- (7) Isikliku abistaja teenust võimaldatakse tasuta või soodustusega sotsiaalteenusena vastavalt teenuse osutajaga sõlmitud lepingule.

§ 12. Varjupaigateenus

- (1) Varjupaigateenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on ajutise ööbimiskoha võimaluse kindlustamine täisealisele isikule, kes ei ole võimeline endale ööbimiskohta leidma. Ajutises ööbimiskohas peab olema tagatud voodikoht, pesemisvõimalus ja turvaline keskkond.
- (2) Varjupaigateenus on tasuta sotsiaalteenus.

§ 13. Turvakoduteenus

- (1) Turvakoduteenus on linna poolt pakutav sotsiaalteenus mille eesmärgiks on tagada hädasolevale ja ohtu sattunud lapsele või täisealisele isikule ajutine eluase, turvaline keskkond ja esmane abi, mis taastab isiku psüühilise tasakaalu ja tegevusvõime igapäevaelus. Tulenevalt isiku east ja vajadusest tagatakse ka tema hooldamine ja arendamine.
- (2) Turvakoduteenust osutatakse, kui see on vajalik turvalisuse tagamiseks ja edasise elu korraldamiseks:
 - 1) lapsele, kes vajab abi tema hooldamises esinevate puuduste tõttu, mis ohustavad tema elu, tervist või arengut;
 - 2) isikule, kes on langenud lähisuhtes füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalla ohvriks ning vajab turvalist keskkonda.
- (3) Turvakoduteenus on linnaelanikele tasuta sotsiaalteenus. Teistele omavalitsusüksustele osutatakse tasulist turvakoduteenust.

- (4) Turvakoduteenust vajavale lapsele osutatakse teenust kuni lapsele turvalise elu ja kasvukeskkonna tagamiseni bioloogilises, eestkoste-, hooldusperekonnas või asenduskodus.
- (5) Vägivalla ohvrile võib tasuta turvakodu majutusteenust osutada järjest mitte kauem kui 2 nädalat.

§ 14. Sotsiaaltransporditeenus

- (1) Sotsiaaltransporditeenus on sotsiaalteenus, mille eesmärk on võimaldada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudega isikul, kellel puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, kasutada vajadustele vastavat transpordivahendit töötamiseks, õppeasutuses õppimiseks või avalike teenuste kasutamiseks.
- (2) Sotsiaaltransporditeenuse kasutamise täpsema korra kehtestab volikogu.

§ 15. Eluruumi tagamise ja kohandamise teenus

- (1) Eluruumi tagamine on sotsiaalteenus, mille eesmärk on eluruumi kasutamise võimaluse kindlustamine isikule, kes ei ole sotsiaalmajanduslikust olukorrast tulenevalt võimeline enda ja oma perekonna vajadustele vastavat eluruumi tagama.
- (2) Õigus teenusele on vähekindlustatud lastega peredel, tuleõnnetuses kodu kaotanud peredel, eakatel või puudega isikutel, kellel puuduvad perekonnaseaduses sätestatud ülalpidamiskohustusega isikud, vanglast vabanenutel ja asenduskodust iseseisvasse ellu astunudel.
- (3) Isikuid, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudest tingituna raskusi eluruumis liikumise, endaga toimetuleku või suhtlemisega, abistab keskus eluruumi kohandamisel või sobivama eluruumi saamisel (edaspidi eluruumi kohandamise teenus).
- (4) Eluruumi kohandamise või sobiliku eluruumi leidmise teenus on sotsiaalteenus puudega isikule lähtudes tema puudest, eesmärgiga tagada isikule võimalikult iseseisev või vähese kõrvalabi vajadusega järgnevate toimingute tegemine:
 - 1) hügieenitoimingud;
 - 2) söömine ja toidu valmistamine;
 - 3) liikumine eluruumi piires, eluruumi sisenemine ja väljumine;
 - 4) häireolukordade tuvastamine ja neist teavitamine.
- (5) Eluruumi kohandamise teenuse osalise kompenseerimise aluseks on vastavate spetsialistide poolt koostatud eluruumi kohandamise vajaduse eksperthinnang ning eluruumi kohandamise vähemalt kaks hinnapakkumist.

- (6) Õigus eluruumi kohandamise teenusele on üksi elavatel vähekindlustatud liikumis-, nägemis- või kuulmispuudega isikutel, kellel puuduvad perekonnaseaduses sätestatud ülalpidamiskohustusega isikud.
- (7) Eluruumi kohandamise teenuse rahastamise piirmäära kehtestab linnavalitsus korraldusega, iga juhtumi kohta eraldi komisjoni ettepaneku alusel, kuid mitte rohkem kui 50 % teenuse maksumusest.

§ 16. Igapäevaelu toetamise teenus

- (1) Igapäevaelu toetamise teenuse eesmärgiks on isiku parim võimalik iseseisev toimetulek ja areng psühhosotsiaalse toimetuleku toetamise, igapäevaelu toimetulekuoskuste ja tööoskuste kujundamise ning isiku lähedaste ja isikuga koos elavate isikute nõustamise kaudu.
- (2) Igapäevaelu toetamise teenust osutatakse psüühiliste erivajadustega isikutele Sotsiaalkindlustusameti suunamisotsuse alusel sotsiaalhoolekandeseaduses sätestatud korras.

§ 17. Toetatud elamise teenus

- (1) Toetatud elamise teenus on isiku sotsiaalse toimetuleku ja integratsiooni toetamine temale eluruumi kasutusse andmise võimaluse loomise kaudu koos juhendamise ja majapidamise ja igapäevaelu korraldamises eesmärgiga tagada isiku võimalikult iseseisev toimetulek iseseisvalt elades.
- (2) Toetatud elamise teenust osutatakse psüühiliste erivajadustega isikutele Sotsiaalkindlustusameti suunamisotsuse alusel sotsiaalhoolekandeseaduses sätestatud korras.

§ 18. Toimetulekuks vajalikud muud sotsiaalteenused

- (1) Päevakeskuse teenused:
 - 1) ruumide kasutamine ümbruskonna eakate ja puudega inimeste huvi - ja seltsitegevuse arendamiseks ning ürituste korraldamiseks;
 - 2) päevakeskuse teenuste osutamist korraldab ja teenuse kasutajate kohta peab arvestust päevakeskuse sotsiaaltöötaja.
- (2) Muu eelpool nimetatata, kuid isiku toimetuleku saavutamiseks või säilitamiseks vajaliku teenuse või abi osutamise otsustab komisjon.

3. peatükk

Sotsiaalteenuste taotlemine, määramine ja osutamine

§ 19. Sotsiaalteenuste osutamise alused

- (1) Sotsiaalteenuseid osutatakse abivajavale isikule hinnatud vajadusest lähtuvalt ja põhimõttel, mille kohaselt iga järgmist teenust osutatakse isikule vaid juhul, kui eelmise teenusega ei saa isiku vajadusi enam rahuldada.
- (2) Isiku toimetulekuvõime ning abi- või hooldusvajaduse hindamisel kasutatakse selleks olemasolevaid hindamismetoodikaid. Vajadusel suunatakse isik pädevasse ametiasutusse või vastava spetsialisti poole ja tehakse isiku nõusolekul koostööd vajadustele vastava teenuse väljaselgitamiseks ja võimaldamiseks.
- (3) Isikule, kes iseseisva toimetuleku parandamiseks vajab pikaajalist ja mitmekülgset abi, rakendatakse juhtumikorraldust ning koostatakse juhtumiplaan. Teenuste võimaldamisel lähtutakse edaspidi kehtivast juhtumiplaanist.
- (4) Rehabilitatsiooniplaani olemasolul osutatakse isikule sotsiaalteenuseid rehabilitatsiooniplaanist lähtuvalt.

§ 20. Sotsiaalteenuste taotlemine

- (1) Sotsiaalteenust on õigustatud saama isik või perekond (edaspidi ka taotleja), kelle igapäevane toimetulek on häiritud ja kes on motiveeritud abi vastu võtma.
- (2) Sotsiaalteenuse saamiseks esitab teenust vajav isik või tema esindaja kirjaliku avalduse keskusele, milles märgitakse teenust vajava isiku nimi, elukoht, kontaktandmed, teenuse taotlemise põhjus ja lisatakse seda tõendavate dokumentide koopiaid.
- (3) Avaldus ei ole vajalik sotsiaalnõustamise, kuulmisnõustamise ja päevakeskuse teenuse puhul ning juhul, kui sotsiaalteenusele suunab juhtumiplaani alusel sotsiaaltöötaja.
- (4) Keskusel on õigus nõuda täiendavaid dokumente, millised on vajalikud otsuse vastuvõtmiseks.
- (5) Taotleja ja/või taotleja perekonna abivajaduse hindamiseks on keskuse sotsiaaltöötajal õigus teha kodukülastus taotleja elukohta.

§ 21. Sotsiaalteenuste määramine

- (1) Otsuse sotsiaalteenuse võimaldamise või sellest keeldumise kohta teeb keskuse sotsiaaltöötaja poolt ettevalmistatud materjalide põhjal komisjon.

- (2) Sotsiaalteenuse määramisel märgitakse komisjoni otsuses teenuse liik ja eesmärk, teenuse osutaja, ajaline või finantsiline maht teenuse osutamiseks ning vajadusel isiku oma osalus teenuse eest tasumisel.
- (3) Sotsiaalteenuse osutamisest keeldumist põhjendatakse ning tehakse isikule kirjalikus vormis teatavaks viie tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemise päevast.
- (4) Andmed sotsiaalteenuse saaja ja osutatud teenuse kohta kantakse sotsiaalteenuste ja- toetuste andmeregistrisse STAR.

§ 22. Sotsiaalteenuse osutamise korraldamine

- (1) Sotsiaalteenuseid võib isikule osutada kohalik omavalitsus, maavalitsus, mittetulundusühing, sihtasutus, juriidiline isik, füüsilisest isikust ettevõtja või vabatahtlik, kelle on vastav tegevusluba.
- (2) Sotsiaalteenuse osutamiseks sõlmitakse sotsiaalteenuse osutamise leping.
- (3) Tulenevalt asjaoludest võivad lepingu osapooliks olla valitsus ja /või keskus, teenust osutav asutus või isik, teenust kasutav isik, tema ülalpidamiskohustusega perekonnaliige või eestkostja.
- (4) Lepinguga sätestatakse osutatava teenuse sisu, teenuse toimingute ulatus ja osutamise sagedus, poolte kohustused ja vastutus, finantseerimine ning muud olulised asjaolud, mida ei käsitle käesolev kord või muu õigusakt.

§ 23. Sotsiaalteenuse hind ja teenuse eest tasumine

- (1) Sotsiaalteenusele kehtestab hinna teenuse osutaja.
- (2) Isikult võib võtta osutatava tasulise või soodustusega sotsiaalteenuse eest tasu. Teenuse eest võetav tasu ei tohi olla teenuse saamise takistuseks.
- (3) Tasuta teenust on õigustatud saada sotsiaalteenust vajav isik, kelle perekonna sissetulek esimese pereliikme kohta on väiksem kui kehtiva palga alamäära järgi makstav netopalk (või muu netosissetulek) ja iga järgmise pereliikme kohta väiksem kui 75% kehtiva palga alammäära järgi makstavast netopalgast (või muust netosissetulekust).
- (4) Perekonna sissetulekute arvutamisel võetakse arvesse ka taotlejast eraldi elava perekonnaliikme sissetulekud, kui ta on perekonnaseaduse järgi kohustatud ülal pidama teenuse taotlejat või taotleja ülalpidamisel olevaid isikuid.
- (5) Sotsiaalteenuse eest tasu võtmisel võetakse arvesse teenuse mahtu ja maksumust, teenust saava isiku ja tema ülalpidamiskohusega pereliikmete majanduslikku olukorda ning muid juhtumiga seotud asjaolusid.

- (6) Otsuse tasu suuruse kohta teeb komisjon, kui teenuse maksumus või isikult võetav tasu ei ole sätestatud kehtiva hinnakirjaga, teenuse osutamiseks sõlmitud lepinguga või kaasnevate õigusaktidega.

4. peatükk **Sotsiaaltoetused**

§ 24. Toetuste liigid ja piirmäära kehtestamine

- (1) Toetused jagunevad sissetulekust sõltuvateks toetusteks ja universaaltoetusteks. Sissetulekust sõltuvaid toetusi makstakse linnaelanike toimetulekuraskuste leevendamiseks ja universaaltoetusi linnaelanikuks olemise väärtustamiseks.
- (2) Sissetulekust sõltuvad toetused on:
- 1) toimetulekutoetus;
 - 2) vajaduspõhine peretoetus;
 - 3) ühekordsed toetused toimetuleku leevendamiseks;
 - 4) toetused vähekindlustatud perede laste toimetuleku leevendamiseks.
- (3) Universaaltoetused on:
- 1) lapse sünnitoetus;
 - 2) esmakordselt üldhariduskooli esimesse klassi mineva lapse toetus;
 - 3) sügava puudega isiku toetus;
 - 4) puudega lapse hooldajatoetus.
- (4) Toetuste rahalised piirmäärad kehtestab valitsus.

§ 25. Sissetulekust sõltuvad toetused

- (1) Toimetulekutoetus on riigi rahaline abi puuduses inimestele. Toimetulekutoetust makstakse riigieelarvelistest vahenditest. Toimetulekutoetust makstakse siis, kui kõik muud vaesuse ja puuduse leevendamise abinõud on osutunud ebapiisavaks. Toimetulekutoetuse taotlemist, arvestamist, määramist ja maksmist reguleerib sotsiaalhoolekande seadus.
- (2) Vajaduspõhine peretoetus on toetus, mida makstakse allpool vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri elavatele lastega perekondadele, samuti toimetulekutoetust saavatele lastega perekondadele. Vajaduspõhist peretoetust määratakse ja makstakse riigieelarvelistest vahenditest. Vajaduspõhise peretoetuse taotlemist, määramist ja maksmist reguleerib sotsiaalhoolekande seadus.
- (3) Ühekordsed toetused toimetuleku leevendamiseks on:
- 1) prillide ja invaabivahendite maksumuse või rentimise osalise hüvitamise toetus;
 - 2) ballooni gaasi maksumuse osalise hüvitamise toetus;
 - 3) eramu omanikele küttepuude maksumuse osalise hüvitamise toetus;
 - 4) matusetootus linnaelaniku surma korral matuse korraldajale;
 - 5) toetus ettenägematu olukorra puhul;

- 6) järelraviteenuste, raviteenuste, retseptiravimite ja medtransporditeenuse osalise hüvitamise toetus, mida ei rahastata Eesti Haigekassa või Sotsiaalkindlustusameti vahenditest. Toetuse suurus on kuni 50% isiku poolt tehtud kulutustest, kuid mitte rohkem kui kehtestatud maksimaalse toetuse määra ulatuses kalendriaastas. Toetus võib olla suurem, kui see on vajalik toetuse saajale toimetulekupiiri tagamiseks.
- (4) Toetused linna vähekindlustatud perede laste toimetuleku leevendamiseks on:
 - 1) koolieelsete lasteasutuste toitlustuskulude osaline hüvitamine;
 - 2) gümnaasiumi õpilaste toitlustuskulude osaline hüvitamine;
 - 3) õppevahendite maksumuse osaline hüvitamine;
 - 4) riiete ja jalanõude ostu osaline hüvitamine;
 - 5) kooli poolt korraldatavate õppekursioonide maksumuse osaline hüvitamine;
 - 6) üldharidust omandavate päevases õppevormis õppivatele õpilastele õppetöö perioodil tehtud kulutuste hüvitamine sõidupiletite alusel kuni 100% ulatuses.

5. peatükk

Ühekordsete ja vähekindlustatud perede laste sotsiaaltoetuste taotlemine, määramine ja maksmine

§ 26. Toetuse taotlemine

- (1) Taotlus toetuse saamiseks esitatakse keskuse töötajale koos kuludokumentidega ja/või abivajadust tõendavate dokumentidega, mis tõendavad taotleja kulutusi ning abivajadust.
- (2) Toetuse vajaduse hindamiseks on taotlust menetleval keskuse töötajal õigus kontrollida esitatavate andmete vastavust tegelikkusele ning:
 - 1) hankida teavet ja nõuda täiendavaid andmeid;
 - 2) teha kodukülastusi;
 - 3) nõuda õnnetusjuhtumite ja muude erakorraliste juhtumite korral Päästeameti või Politsei- ja Piirivalveameti kirjalikku tõendit;
 - 4) teha muid seadusest tulenevaid päringuid.
- (3) Taotlejat informeeritakse lisadokumentide esitamise vajalikkusest (taotlejale sobilike kanalite kaudu) kolme tööpäeva jooksul pärast taotluse esitamist. Taotlus, millele ei ole tähtajaks esitatud nõutud lisadokumente, võidakse jätta läbi vaatamata.
- (4) Toetust on õigus taotleda kolme kuu jooksul pärast kulutuste tegemist, milleks toetust taotletakse, või pärast sündmust, mille korral toetust makstakse.
- (5) Taotluse võib esitada ka lapsevanem, hooldaja, eestkostja, vajadusel õpetaja või lastekaitsetöötaja või mõni muu isik.

§ 27. Toetuse määramine ja maksmine

- (1) Toetuste määramist ja maksmist otsustab komisjon.
- (2) Toetuse määramise aluseks on leibkonna liikmete sissetulekud, kui käesolevas korras ei ole sätestatud teisiti.

- (3) Sissetulekute sõltuvaid toetusi määratakse isikutele, kelle perekonna sissetulek esimese pereliikme kohta on väiksem kui kehtiva palga alamäär järgi makstav netopalk (või muu netosissetulek) ja iga järgmise pereliikme kohta väiksem kui 75% kehtiva palga alamäär järgi makstavast netopalgast (või muust netosissetulekust).
- (4) Perekonna sissetulekute arvutamisel võetakse arvesse ka taotlejast eraldi elava perekonnaliikme sissetulekud, kui ta on perekonnaseaduse järgi kohustatud ülal pidama toetuse taotlejat või taotleja ülalpidamisel olevaid isikuid.
- (5) Vahendite olemasolul on komisjonil õigus, põhjendatud komisjoni otsuse alusel, määrata ka käesolevas korras loetlemata toetusi ettenägemata juhtudel ning määrata kehtestatud piirmääradest suuremat toetust, mille taotlemine, määramine ja maksmine toimub käesoleva korra järgi.
- (6) Toetuse määramisest võib keelduda juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:
 - 1) taotluses on andmeid varjatud või on esitatud ebaõigeid andmeid;
 - 2) taotleja ei võimalda taotluse asjaolusid kontrollida;
 - 3) taotleja või tema perekonna omandis või kasutuses olevate vahendite abil on võimalik tagada tema või perekonna toimetulek;
 - 4) isikul või tema eestkostetaval on õigus elatist saada, kuid ta keeldub elatise saamise kohta dokumenti esitamast või elatist sisse nõudmast;
 - 5) taotleja ja tema perekonnaliikmete sissetulekud ületavad käesoleva korra kehtestatud minimaalsete sissetulekute piiri;
 - 6) taotleja või tema perekonnaliige on töövõimeline 18-aastane kuni vanaduspensioniealine isik, kes ei tööta ega õpi ning on rohkem kui ühel korral ilma mõjuva põhjuseta keeldunud osalemast tööturuteenus;
 - 7) toetusevajadust on võimalik või otstarbekas katta teenuste või muu abiga;
 - 8) toetusevajaduse katavad riiklikud või linna toetused ja teenused;
 - 9) puuduvad toetuse vajadust tõendavad kulu dokumendid;
 - 10) taotlus on ebapiisavalt põhjendatud;
 - 11) taotlejal on piisavate sissetulekutega ülalpidamiskohustusega isik perekonnaseaduse mõttes;
 - 12) taotleja pole täitnud vanemakohustusi lapse eest hoolitsemisel;
 - 13) taotleja on eelnevalt määratud toetust kasutanud mittesihipäraselt;
 - 14) toetuse maksmiseks puuduvad eelarvevahendid.
- (7) Komisjoni otsused protokollitakse.
- (8) Toetuse määramise, määramisest keeldumise ja/või toetuse määramise asendamisel teenusega märgitakse ära protokollis keeldumise ja/või toetuse asendamise põhjus ning teavitatakse taotlejat talle sobival viisil hiljemalt viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest.
- (9) Toetus kantakse keskuse poolt taotleja või taotleja poolt märgitud isiku arvelduskontole ja/või teenust osutava asutuse arvelduskontole. Arvelduskonto puudumisel makstakse välja sularahas keskuse kassast.
- (10) Erandkorras, komisjoni otsuse alusel, võib taotleja isiku huvisid arvestades toetuse välja maksta kassast sotsiaaltöötajale, abivajava isiku

perekonnaliikmele, eestkostjale või hooldajale, kes kasutab saadud vahendeid selle isiku huvides, kellele toetus määrati.

- (11) Toetuse mitteväljavõtmise korral mõjuva põhjusega kahe kuu jooksul otsusest teadasaamisest tühistab komisjon toetuse määramise otsuse.

6. peatükk **Universaaltoetused**

§ 28. Lapse sünnitoetus

- (1) Lapse sünnitoetust määratakse lapsevanemale tingimusel, et:
- 1) lapse mõlemad vanemad või üksikvanem on linnaelanik(ud) ja on elanud rahvastikuregistri andmetel linnas vähemalt aasta vahetult enne lapse sündi;
 - 2) lapse sünnitanud ema on end rasedusega võtnud arvele hiljemalt 12. rasedusnädalal ja on olnud arsti regulaarsel jälgimisel;
 - 3) laps on toetuse taotlemise hetkel registreeritud linnaelanikuks ja elab taotlejaga ühel aadressil.
- (2) Juhul kui üks lapsevanematest on rahvastikuregistri andmetel elanud linnas vähemalt aasta vahetult enne lapse sündi ja teine lapsevanem on rahvastikuregistri järgselt teise omavalitsuse elanik, makstakse sünnitoetust 50% lapse sünnikuupäeval kehtinud määrast.
- (3) Toetuse maksmise aluseks on Eesti Perekonnaseisuasutuses registreeritud sünnitõend.
- (4) Lapse sünnitoetust makstakse lapse sündimise kuupäeval kehtivas toetuse määras.
- (5) Lapse sünnitoetuse taotluse võib esitada kolme kuu jooksul lapse sündimise päevast arvates.
- (6) Juhul, kui lapse seaduslik esindaja(d) ei täida perekonnaseadusest tulenevaid kohustusi, on komisjonil õigus määrata toetus lapsendajale, eestkostjale või lapse perekonnas hooldajale (edaspidi hooldaja). Lapsendajal ja eestkostjal on õigus taotleda toetust pärast kohtulahendi jõustumist, hooldajal pärast lapse perekonnas hooldamise lepingu sõlmimist tingimusel, et laps ei ole kohtulahendi jõustumise või lepingu sõlmimise ajal vanem kui aasta ja kuus kuud.

§ 29. Esmakordselt üldhariduskooli esimesse klassi mineva lapse toetus

- (1) Esmakordselt linna üldhariduskooli esimesse klassi mineva lapse toetus on linna eelarvest makstav toetus, mis määratakse lapse vanemale, eestkostjale või hooldajale tingimusel, et:
- 1) vähemalt üks lapse vanematest, eestkostja või hooldaja on linnaelanik ja on elanud linnas vähemalt aasta vahetult enne lapse kooliminekut;
 - 2) laps on linnaelanik.

- (2) Toetuse taotleja esitab keskusele kirjaliku avalduse hiljemalt lapse 1. klassi mineku aasta 31. oktoobril.

§ 30. Sügava puudega isiku toetus

- (1) Sügava puudega isiku toetus on linnaeelarvest eraldatud vahenditest makstav toetus toimetuleku soodustamiseks 18-aastasele ja vanemale sügava puudega linnaelanikule, kellel on puudest tingituna täiendavad lisakulud, kehtestatud määra ulatuses kuus.
- (2) Sügava puudega isiku toetus määratakse toetuse otsuse tegemise järgneva kuu 1. kuupäevast ning makstakse välja hiljemalt arvestatava kuu viimaseks kuupäevaks.
- (3) Toetuse taotleja esitab keskusele kirjaliku avalduse koos koopiatega alljärgnevatest dokumentidest:
- 1) sügava puudega isiku isikut tõendavast dokumendist;
 - 2) arstliku ekspertiisi otsusest kehtiva puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise kohta;
 - 3) eeskostja määramise kohtuotsusest, kui isikule on määratud eeskostja;
 - 4) sügava puudega isiku rehabilitatsiooniplaanist, kui see on olemas;
 - 5) puudega isiku geriaatrilise hindamise komisjoni kokkuvõttest, kui geriaatriline hindamine on teostatud.
- (4) Toetuse määramise aluseks on keskuse töötaja poolt koostatud täiendavate kulutuste vajaduse akt või puudega isiku täiendav toetuse vajadus on määratletud järgmiste kriteeriumitega:
- 1) puudega isik on lamaja haige või liigub ainult ratastooli abil või;
 - 2) puudega isik vajab ööpäevaringset järelevalvet oma psüühilise seisundi tõttu või;
 - 3) isikule on määratud puue ekspertarsti poolt või;
 - 4) puudega isik vajab abi söömisel, riietumisel, hügieenitoimingutel ja liikumisel.
- (5) Toetus määratakse, vastavalt arstliku ekspertiisi otsusele puude raskusastme määratud tähtjaks.
- (6) Toetuse maksmise tähtaja lõppemisel jätkatakse toetuse maksmist uue arstliku ekspertiisi otsuse esitamise ja otsuse tegemise kuust.
- (7) Otsusest toetuse maksmise või sellest keeldumise kohta teatatakse taotlejale kirjalikult 7 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest.
- (8) Toetuse maksmine peatatakse komisjoni otsusega kui puudega isik viibib haiglaravil rohkem kui üks kuu.
- (9) Toetuse maksmine lõpetatakse:
- 1) arstliku ekspertiisi otsuse puude raskusastme kohta tähtaja möödumisel;
 - 2) puudega isiku surma korral;
 - 3) puudega isiku Eesti rahvastikuregistri andmetel registreerimisel teise omavalitsusse;
 - 4) puudega isiku asumisel hoolekandetasutusse;

- 5) isiku asumisel kasutama sotsiaalteenuseid, mis tagavad tema toimetuleku;
 - 6) muul põhjusel, kui puudega isik ei vasta enam käesolevas korras sätestatud tingimustele.
- (10) Toetuse saaja või tema esindaja on kohustatud 5 tööpäeva jooksul teavitama keskust kirjalikult asjaoludest, mis toovad kaasa lõigetes 8 ja 9 sätestatud juhtudel toetuse maksmise peatamise või/ja lõpetamise.
- (11) Toetuse maksmine lõpetatakse toetuse maksmise lõpetamist tingivate asjaolude ilmnemise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast.

§ 31. Puudega lapse hooldajatoetus

- (1) Puudega lapse hooldajatoetus on perekonna toimetuleku toetamiseks igakuiselt makstav sotsiaaltoetus, mida makstakse, kui:
- 1) raske või sügava 3-15 aastase puudega lapse hooldaja ei saa töötada puudega lapse igapäevase hooldamise tõttu;
 - 2) raske puudega 16-17 aastase lapse hooldaja ei saa töötada puudega lapse igapäevase hooldamise tõttu;
 - 3) sügava puudega 16-17 aastase lapse hooldaja ei saa töötada puudega lapse igapäevase hooldamise tõttu.
- (2) Puudega lapse hooldajatoetus määratakse toetuse otsuse tegemise järgneva kuu 1. kuupäevast.
- (3) Toetuse taotleja esitab keskusele kirjaliku avalduse koos koopiatega alljärgnevatest dokumentidest:
- 1) taotleja ja hooldatava isikut tõendavatest dokumentidest;
 - 2) arstliku ekspertiisi kehtivast otsusest puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise kohta;
 - 3) eeskostja määramise kohtuotsusest, kui hooldatavale on määratud eestkostja;
 - 4) hooldatava rehabilitatsiooniplaanist, kui hooldataval on see olemas.
- (4) Toetuse määramise aluseks on sotsiaaltöötaja poolt koostatud hooldusvajaduse hindamise akt ja hooldaja vastavus käesoleva korraga sätestatud tingimustele.
- (5) Hooldusvajadust ja hooldaja poolt teostavat hooldust hinnatakse mitte vähem kui üks kord aastas.
- (6) Puudega lapse hooldajatoetust ei maksta:
- 1) taotlejale, kellele on määratud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel raske või sügav puue;
 - 2) taotlejale, kes elab hoolekandeesutuses;
 - 3) taotlejale, kes viibib hooldusravil;
 - 4) taotlejale, kes on piiratud teovõimega.
- (7) Puudega lapse hooldajatoetust makstakse kuni:
- 1) hooldatava tähtajaliselt määratud puude raskusastme kehtivuse lõpptähtajani;
 - 2) tähtajalise elamisloa kehtivuse lõpptähtajani, kui hooldatav või hooldaja omab tähtajalist elamisluba;
 - 3) seatud tähtajalise eestkoste või perekonnas hooldamise teenuse lõppemiseni.

- (8) Puudega lapse hooldajatoetuse maksmine peatatakse:
- 1) lapse õppima asumisel õpilaskoduga õppeasutusse;
 - 2) lapse viibimisel üle ühe kuu ravi- või hooldusteenusel.
- (9) Puudega lapse hooldaja toetuse maksmist jätkatakse puudega lapse hooldaja taotluse alusel peale peatamist tinginud asjaolude äralangemist kuni käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud tähtaegadeni.
- (10) Puudega lapse hooldajatoetuse maksmine lõpetatakse:
- 1) hooldust tingivate asjaolude lõppemisel;
 - 2) hooldaja või hooldatava surma korral;
 - 3) kui hooldaja asub tööle;
 - 4) kui hooldaja ei täida oma kohustusi puudega lapse hooldamisel;
 - 5) hooldaja ja hooldatava isiku rahvastikuregistri andmetel registreerimisel teise omavalitsusse;
 - 6) muul põhjusel, kui hooldatav või hooldaja ei vasta enam käesolevas korras sätestatud tingimustele.
- (11) Toetuse saaja või tema seaduslik esindaja on kohustatud 5 tööpäeva jooksul teavitama keskust kirjalikult asjaoludest, mis toovad kaasa lõigetes 8 ja 10 sätestatud juhtudel toetuse maksmise peatamise või/ja lõpetamise.
- (12) Toetuse maksmine lõpetatakse toetuse maksmise lõpetamist tingivate asjaolude ilmnemise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast.

7. peatükk

Lõppsätted

§ 32. Finantseerimine ja lepinguline vahekord

- (1) Sotsiaalteenuseid ja –toetusi finantseeritakse linna eelarves eraldatud sotsiaalkaitse vahenditest ning sotsiaalhoolekande seaduse § 156 lõike 3 ja Vabariigi Valitsuse 6. veebruari määruse nr 16 „ Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ § 4 lõike 2 alusel linna eelarvesse eraldatud sotsiaalteenuste ja –toetuste osutamise toetuse vahenditest.
- (2) Keskus võib sõlmida lepinguid sotsiaalteenuseid pakkuvate juriidiliste ja füüsiliste isikutega ja eraldada neile vahendeid sotsiaalteenuste osutamisega seotud kulutuste katteks olemasolevate vahendite piires.

§ 33. Sotsiaalkaitse kulutuste tagasinõudmine

- (1) Keskusel on õigus nõuda isikult talle rahalise hüvitisena alusetult makstud rahasumma ja mitterahalise teenuse andmiseks alusetult tehtud kulutused osaliselt või täielikult tagasi:
- 1) kui isikul puudus õigus hüvitisel, kuna õigust ei olnud tekkinud;
 - 2) kui isikul puudus õigus hüvitisel, kuna õigus oli peatunud või lõppenud;
 - 3) muul seaduses sätestatud juhul.

- (2) Mitterahalise toetuse osutatud teenuse eest nõutakse tagasi teenuse tegelik maksumus rahas. Kui tegelikku maksumust ei ole võimalik kindlaks teha, arvutatakse tagasinõutav summa võlaõigusseaduses alusetu rikastumise kohta käivate sätete kohaselt.
- (3) Keskus võib tagasinõudest loobuda:
- 1) kui tagasinõudmisega seotud kulud ületavad hüvitise andmiseks tehtud kulutused;
 - 2) muul seaduses sätestatud juhul.

§ 34. Vaidluste lahendamine

Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest rahastatava sotsiaalteenuse, sotsiaaltoetuse, vältimatu sotsiaalabi või muu abi ning toimetulekutoetuse ja vajaduspõhise peretoetuse otsusega mittenoustumise korral on taotlejal õigus esitada haldusmenetluse seaduses sätestatud korras vaie linnavalitsuse kaudu maavanemale.

§ 35. Järelevalve

Järelevalvet sotsiaalteenuste ja –toetuste üle teostavad valitsus ja maavanem.

§ 36. Rakendussätted

- (1) Kohtla-Järve Linnavolikogu 28.05.2014 määrus nr 32 "Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord" tunnistatakse kehtetuks.
- (2) Määrust rakendatakse 1. aprillist 2016. a.

Riina Ivanova
volikogu esimees